

LUNDS UNIVERSITET

Operativ myndighetssamverkan

En studie av en myndighetsöverskridande arbetsgrupp

Författare: Henrik Thapper

Kandidatuppsats: SOCK05, 15 hp

Internet

Höstterminen 2018

Handledare: Margareta Nilsson-Lindström

Förord

Jag har skrivit den här uppsatsen som en del av en internetbaserad distanskurs i sociologi. Det är en fantastisk möjlighet att ha tillgång till högre utbildning på ett så enkelt och välordnat sätt även för oss som passerat det stadium i livet som vi normalt förknippar med studenter. Ett stort tack till alla inblandade i att erbjuda den möjligheten.

Som en simpel student på kandidatnivå har jag blivit positivt överraskad av mottagandet jag fått av samtliga inblandade myndigheter. Alla intervjupersoner har varit väldigt generösa med sin tid och visat stort engagemang. Det är med viss sorg som jag lämnat verkligheten och gått vidare till skrivbordet – det hade varit roligt att följa arbetet vidare! Ett stort tack till intervjupersonerna och till min handledare Margareta Nilsson-Lindström som bistått med råd, vägledning och uppmuntran när jag behövt den. Utan er hade det inte blivit någon uppsats.

Abstract

Författare: Henrik Thapper

Titel: Operativ myndighetssamverkan. En studie av en myndighetsöverskridande arbetsgrupp

Kandidatuppsats: SOCK05, 15 hp

Internet

Handledare: Margareta Nilsson-Lindström

Lunds universitet, sociologiska institutionen, höstterminen 2018

Ett aktuellt pilotprojekt avseende myndighetssamverkan mot grovt våld i en större svensk stad har studerats med fokus på samverkan på operativ nivå. Studiens syfte är att bidra med kunskap om faktorer som främjar respektive motverkar myndighetssamverkan.

Studien har omfattat den operativa nivån i projektet. Intervjuer har genomförts med fem medlemmar i en arbetsgrupp som koordinerar myndigheternas arbete inom ramen för projektet. Arbetsgruppen svarar även för tolkning och tillämpning av en i USA framtagen strategi mot grovt våld. Den teoretiska utgångspunkten har varit nyinstitutionell teori kombinerad med integrationsbegreppet. Intervjuerna har genomförts efter en semistrukturerad intervjumall. Analysen av materialet har fokuserat på institutionella logiker och domänanspråk samt arbetet med horisontell integration och vilken roll detta spelar för uppkomst av domänkonflikt eller domänkonsensus.

Arbetsgruppen och projektet konstateras ha en väl fungerande samverkan på operativ nivå. Trots skilda institutionella logiker föreligger i huvudsak domänkonsensus som ett resultat av ett intensivt arbete med aktiv integration. Det finns risker för domänkonflikter, bland annat utifrån ojämlika makt- och resursaspekter. Ett antal faktorer som gynnat integrationen och bidragit till att minska risken för domänkonflikt kan konstateras. Resultaten om främjande och hindrande faktorer överensstämmer i stort med tidigare forskning. Möjligheten att använda metodhandledning och möjligheten att specifikt använda detaljreglering för att motverka domänkonflikter lyfts fram.

Nyckelord: Nyinstitutionell teori, integration, samverkan, myndighetssamverkan, Kriminalvården, Polisen, Socialtjänst

Innehåll

1. Inledning.....	1
2. Syfte, problemställning och avgränsning	2
3. Tidigare forskning.....	3
4. Teori och begrepp	4
4.1 Organisatoriskt fält och institutionella logiker	5
4.1.1. Organisatoriskt fält.....	5
4.1.2 Institutionell logik.....	5
Figur 1.....	6
4.2 Verksamhetsdomän och domänanspråk.....	7
Figur 2.....	7
4.3 Domänkonflikt och domänkonsensus	8
4.4 Integration.....	8
5. Metod	9
5.1 Val av metod.....	9
5.2 Urval	9
5.3 Genomförande, forskarens roll och förkunskaper	10
5.4 Bearbetning och analys	11
5.5 Kvalitetsmått	11
5.6 Etiska aspekter	12
6. Analys	13
6.1 Samverkande aktörer och motstridiga institutionella logiker.....	13
6.2 Samarbetets kärna – mål och medel.....	14
6.3 Domänkonsensus – potentiella domänkonflikter	15
6.4 Horisontell integration – möjligheter och hinder.....	18
6.5 Om samverkan.....	20
7. Avslutande reflektioner, resultat och slutsatser	21
7.1 Allmänt om det studerade projektet.....	21
7.2 Reflektion om den teoretiska ansatsen.....	21
7.3 Reflektion om den metodologiska ansatsen	22
7.4 Domänkonsensus men domänkonflikter i vardande	22
7.5 Betydelsen av ett aktivt integrationsarbete.....	24
7.6 Resultat i förhållande till tidigare forskning och förslag på vidare forskning.....	25
Källförteckning.....	26
Bilaga 1: Intervjuguide.....	28
Bilaga 2: Analysmodell.....	29

1. Inledning

Samverkan är ett vanligt förekommande begrepp i offentliga myndigheters mål och uppdrag. Myndigheter arbetar med egna uppdrag, regelverk och mål samt organisationer anpassade till dessa. Problembilden som myndigheterna försöker möta är ofta mer komplex än att åtgärderna som behöver vidtas ryms inom den egna organisationen och uppdraget. Det kan också vara så att representanter för organisationerna ser att det inte är en hållbar argumentation att hänvisa till andra myndigheters uppdrag när organisationen är oförmögen att möta komplexa problem på egen hand. Samverkansprojekt kan därmed användas som en legitimitetsskapande åtgärd. Detta gäller inte minst inom socialt arbete och brottsbekämpning.

Det finns gott om forskning på ämnet myndighetssamverkan. I denna uppsats utgår jag från Ove Grape och Roine Johanssons (2006) arbete med en nyinstitutionell utgångspunkt men också från Danermark (1999, 2004, 2005) och Kullberg (1999) samt Susanna Johanssons avhandling om myndighetssamverkan i barnahus (2011). Hvinden (1991) fokuserade på integration mellan myndigheter, något som Grape använder för att komplettera den nyinstitutionella analysen. Det finns också en mängd studier av myndighetssamverkan i stort, t.ex. Anell och Mattisson (2009), Axelsson (2007), Huxham och Vangen (2005) och ännu fler studier av samverkansprojekt, t.ex. Basic (2012) och Brå (2014) för att nämna några.

När myndigheter, som alla arbetar utifrån sina logiker, mål och förutsättningar, ska samverka måste dessa skilda institutionella förutsättningar överbryggas på något sätt för att en fruktbar samverkan ska komma till stånd – något som visat sig vara lättare sagt än gjort. Jag har studerat ett pågående samverkansprojekt där den operativa samverkan sker mellan Polisen, Kriminalvården och en storstadskommun, hädanefter benämnd Kommunen. Projektet startades under 2018 som ett pilotprojekt för att pröva en i USA utvecklad metod för att minska våldshändelser mellan nätverk av yngre män som verkar i kriminella miljöer. Projektet ska genomföra metoden i en svensk kontext och pröva om den kan hindra utvecklingen av ökande grovt våld även i Sverige. Även andra myndigheter är involverade i projektet, till exempel Brottsförebyggande rådet, men inte på den operativa nivå som jag studerat. Metoden syftar till att minska förekomsten av våld och grovt våld med utgångspunkt i att denna typ av konflikter och våld är tätt kopplade till gruppdynamik och insatser riktas således mot grupper, inte bara mot individer. Strategin är att många samhällsaktörer kraftsamlar koordinerat baserat på djupgående kartläggningar och analyser av nätverk och våldshändelser. Metoden baseras på ett tydligt antivåldsbudskap till alla våldsdrivande grupperingar. Detta följs av fokuserade repressiva och störande åtgärder mot alla personer i den gruppering som för närvarande är mest våldsam kombinerat med stöd till de individer som vill lämna den kriminella miljön.

I en svensk kontext betyder detta en omfattande myndighetssamverkan på praktisk nivå och att civilsamhället involveras. Projektet bedrivs med stöd från National Network for Safe Communities vid John Jay College i New York. Stödet för projektet har varit omfattande. Till exempel har det omfattat analysstöd för den lokala problematiken och rådgivning vid utformning och tillämpning av lokala insatser. Även föreläsningar, studiebesök, seminarier och andra insatser har ingått.

Projektet är relativt litet och nystartat och dessutom helt beroende av myndighetssamverkan, så jag närmade mig det med föreställningen att det kunde vara lämpligt som studieobjekt för myndighetssamverkan inom ramen för en mindre uppsats. I bredare termer avsåg jag ta reda på hur projektets implementering fungerat med avseende på samverkan mellan de inblandade myndigheterna, utifrån ett perspektiv hos de som koordinerar insatserna på tjänstemannanivå. Från början var min avsikt var att genomföra intervjuer och jämföra materialet från dem med projektets dokumentation med en analys baserad i nyinstitutionell teori. Det visade sig att intervjumaterialet var så rikt och dessutom så pass överensstämmande med dokumentationen att en vidare analys i jämförande syfte inte skulle tillföra så mycket inom den begränsade ram i både omfång och tid jag hade till mitt förfogande. Däremot har nyinstitutionell teori kombinerat med integrationsbegreppet efter Grape passat väl för ändamålet.

2. Syfte, problemställning och avgränsning

I utgångsläget närmade jag mig analysen med frågeställningen:

Vilka problem och framgångsfaktorer upplever representanter från myndigheterna att de haft inom och mellan myndigheterna i projektet?

Med denna frågeställning som bakgrund valde jag att använda nyinstitutionell teori för att ta fram en analysmodell och intervjuguide. Nyinstitutionell teori lägger fokus på organisationer som aktörer. Forskning inom denna teoribildning har identifierat strävan efter legitimitet som en förklaringsgrund till organisationers utveckling och beteenden (DiMaggio och Powell 1983) samt inriktar sig på processer där organisationer förhåller sig till varandra och till sin omgivning. Detta gör att teorin är relevant för analysen av samverkansformer, med organisationer som interagerande aktörer. Syftet med studien är att bidra till förståelsen av samverkan och förhoppningsvis kunna bidra med framgångsfaktorer avseende myndighetssamverkan.

Även om projektet är nystartat och till sin omfattning av direkt samverkan relativt litet, har det ändå krävts avgränsningar. Den första och största avgränsningen är att jag valde att enbart studera den operativa nivån, det vill säga projektets koordinatorsgrupp och jag valde därmed bort intervjuer med projektets styrgrupp. De enda skälen till denna avgränsning är avsatt tid och uppsatsens omfattning. Jag återkommer till detta längre fram, bland annat i förslag på vidare studier. Jag har också valt att

avgränsa studien så att vertikal integration, det vill säga integrationen inom respektive egen myndighet, inte omfattas. Denna avgränsning har jag valt att göra av omfångsskäl och då jag menar att en sådan analys lämpar sig bättre när lednings- och styrningsperspektiven kan tas med i analysen.

Intervjupersonerna var mycket samarbetsvilliga och jag har fått ett rikt intervjumaterial som lämpar sig väl för analys utifrån ett nyinstitutionellt perspektiv. Efter att ha bearbetat materialet och tillämpat ovanstående avgränsningar skulle jag vilja formulera två frågeställningar:

1. *Hur fungerar samverkansprojektet enligt involverade myndigheter?*
2. *Vilka faktorer främjar respektive motverkar samverkan?*

3. Tidigare forskning

Myndighetssamverkan är ett vanligt förekommande begrepp. En google-sökning på ”myndighetssamverkan SOU” ger till exempel 11 800 träffar (2019-04-10). Grape (2005:47-48) menar att organisationer idag utvecklas mot en större heterogenitet mellan de element och funktioner som håller ihop organisationerna. Den operativa verksamheten får ett större avstånd till styrningen inom organisationen genom olika gränsdragande reformer som skapar mindre enheter, till exempel genom beställar-utförarmodeller, privatiseringar och ökad delegering. Danermark och Kullberg (1999:21) tar utgångspunkt i en liknande beskrivning av en avinstitutionisering och decentralisering av välfärdssystemet. I sin avslutade diskussion konstaterar de angående att de stora aktörerna nu är beroende av varandra och att en nätverksbaserad förvaltningsmodell växer fram att (a.a. s. 166) ”Lite tillspetsat kan man säga att detta nya beroendeförhållande innebär att samverkan inte längre är fråga om ett val. Det är en nödvändighet och i vissa fall till och med i lagen påbudet”.

Johansson (2011:73-74) redogör för aktuell forskning och debatt och konstaterar med hänvisning till flera forskare att samverkan idag utgör ett positivt värdeladdat ord till den grad att det är kontroversiellt att ifrågasätta. Samtidigt finns det bristfällig kunskap om effekterna av samverkan (Johansson 2011:74). Johansson citerar från Janson, Hagelin och Hermodsson (1990) om att ”samverkan bör eftersträvas endast i sådana fall där förenade insatser från skilda kompetensområden är ofrånkomligt nödvändiga för att framgångsrikt bearbeta problemet” samt från Huxham och Vangen (2005): ”Our message to practitioners and policy makers alike is *don't do it unless you have to*”.

Det är slående citat som står i stark kontrast mot den allmänna, positiva, inställningen till myndighetssamverkan. Till saken hör också att begreppet saknar en enhetlig definition (Johansson 2011:79). Sammantaget har tidigare forskning använt bland annat nyinstitutionell teori (Danermark och Kullberg 1999, Grape 2006) och kommit fram till ett antal faktorer som främjar respektive hindrar samverkan. För en mer uttömmande redogörelse över forskning om samverkan rekommenderas Johanssons genomgång (2011). Johansson definierar samverkan (s. 81) som uppbyggt kring tre

principer: synergi, koordination och separation. Synergin handlar om att något ska uppnås som parterna inte kunnat utföra var för sig. Koordination handlar om idéer såväl som handlingar som ska utföras i samsyn och gemensam förståelse. Separation, slutligen, betonar självständigheten för varje organisation eller aktör i fråga om roll, regelverk och beslutsfattande. Lindberg (2009:58) resonerar likartat om att ”balansera mellan att koncentrera sig på det gemensamma och att samtidigt behålla olikheter”. Lindberg lägger före detta citat också vikt vid att parterna genom kommunikationen i samverkan klarlägger både det som är gemensamt och det som åtskiljer.

Det finns alltså en hel del forskning om samverkan men den är splittrad avseende dess effekter. Det i sin tur kan ha att göra med att begreppet har en stor spännvidd, att samverkan ofta bedrivs i projektform och med begränsad varaktighet. Utvärderingar har också visat att målen sällan uppfylls – även om de professionella aktörerna ändå beskriver den som framgångsrik (Johansson 2011:74-75). Kullbergs och Danermarks (1999:56) lista över faktorer som främjar samverkan citeras av Johansson (2011:76) och sammanfattas något omformulerat av Grape (2006:50) såsom: gemensamma mål och lokaler, samordnad administrativ och politisk ledning, lagarbete samt klart definierade gränser för funktioner och huvudmannaskap.

Samverkan är ett brett begrepp. Det är en lösning som tas till när problemen är för komplexa och därmed svåra för enbart en myndighet att hantera. Samverkan mellan myndigheter med skilda institutionella logiker och uppdrag tar tid att genomföra och kan förväntas vara resurskrävande både avseende ledning och styrning samt praktiskt genomförande.

Min förhoppning är att denna studie ska kunna bidra till kunskapen om faktorer som hindrar respektive främjar myndighetssamverkan. Studien utgår från Grapes analysmetod med en kombination av nyinstitutionell teori och begreppet integration.

4. Teori och begrepp

Som angivet ovan har flera forskare använt sig av nyinstitutionell teori som utgångspunkt. Jag har använt mig av Grapes (2006:205-206) analysmodell där nyinstitutionell teori förenas med integrationsbegreppet enligt Hvinden (1995). Modellen och begreppen är valda för att ”komma åt processerna och dynamiken inom interorganisatoriska projekt inom ramen för ett organisatoriskt fält” (Grape 2006:206). Analysmodellen som låg till grund för intervjuguiden, bifogas som bilaga 2. I samma verk visar olika författare på andra sätt att kombinera ett nyinstitutionellt perspektiv med andra teoribildningar och angreppssätt. Jag strävar efter att använda begreppen med samma betydelse som Grape och Johansson ger den. Analysmodellen i min tillämpning kan sammanfattas med fyra huvudsakliga steg: att definiera organisatoriskt fält och samverkande organisationers institutionella logiker, att klarlägga verksamhetsdomänen och domänanspråken, att undersöka eventuella domänkonflikter respektive domänkonsensus och att studera den horisontella integrationen.

4.1 Organisatoriskt fält och institutionella logiker

4.1.1. Organisatoriskt fält

I en banbrytande artikel definierade DiMaggio och Powell begreppet organisatoriskt fält som ”By organizational field, we mean those organizations that, in the aggregate, constitute a recognized area of institutional life: key suppliers, resource and product consumers, regulatory agencies, and other organizations that produce similar services or products” (DiMaggio och Powell 1983:148). Grape (2006:51) skriver att ”Begreppet *organisatoriskt fält* avgränsar det område där flera olika organisationer ägnar sig åt liknande verksamhet”. Ett organisatoriskt fält, när det är etablerat, ger en kontext för aktörerna att förhålla sig till när de tolkar omvärlden, agerar och fattar beslut – med de osäkerheter i dessa aktiviteter som alltid finns för en aktör på en social arena. Det organisatoriska fältet utgör således ett ramverk och ett sammanhang för aktörerna och bidrar till ömsesidiga tolkningsramar för interaktion inom fältet. Det avgörande för ett organisatoriskt fält är alltså att aktörerna på fältet relaterar till varandra på något sätt och förhåller sig till varandra. Faktiskt samarbete är inte nödvändigt men naturligtvis vanligt (DiMaggio och Powell 1983). I detta agerande har institutionerna att förhålla sig till institutionella logiker: utgångspunkter som styr organisering och handling (Scott 2001:139). Det organisatoriska fält jag studerar har jag valt att benämna *det brottsförebyggande fältet*. Jag beskriver detta närmare under analysdelen nedan.

4.1.2 Institutionell logik

Grape skriver att ”Med institutionell logik avses materiella, kulturella eller symboliska utgångspunkter som styr principerna för organisering och handlingar”. Grape citerar även Scott (1994): ”These logics provide the framework within which knowledge claims are situated and provide the rules by which the claims are validated and challenged” (Grape 2006:51). Johansson (2011:118-119) resonerar också om spänningar och kamp om inflytande mellan institutionella logiker i ett samverkansperspektiv. Med institutionell logik avser jag alltså de föreställningsramar och tolkningsprinciper som kommer sig av en organisations målsättningar, regelverk och förväntningar.

Varje myndighet arbetar enligt sin egen institutionella logik, som kommer sig av myndighetens institutionella omvärld, myndighetens mål och det regelverk som styr den. Logikerna utgör föreställningsramar (Grape 2006:205) som gränssätter organisationens handlingsutrymme och också avgör utrymmet för vad andra organisationer kan ifrågasätta. Jag ska här försöka skissera de institutionella logiker som tillämpas av de tre huvudsamverkansparter jag analyserar.

Susanna Johansson redogör (2011:122 ff.) i sin avhandling för norm- och målrationella institutionella logiker, som huvudgrupper av logiker när det gäller handlingsstyrande logiker. Johansson kopplar,

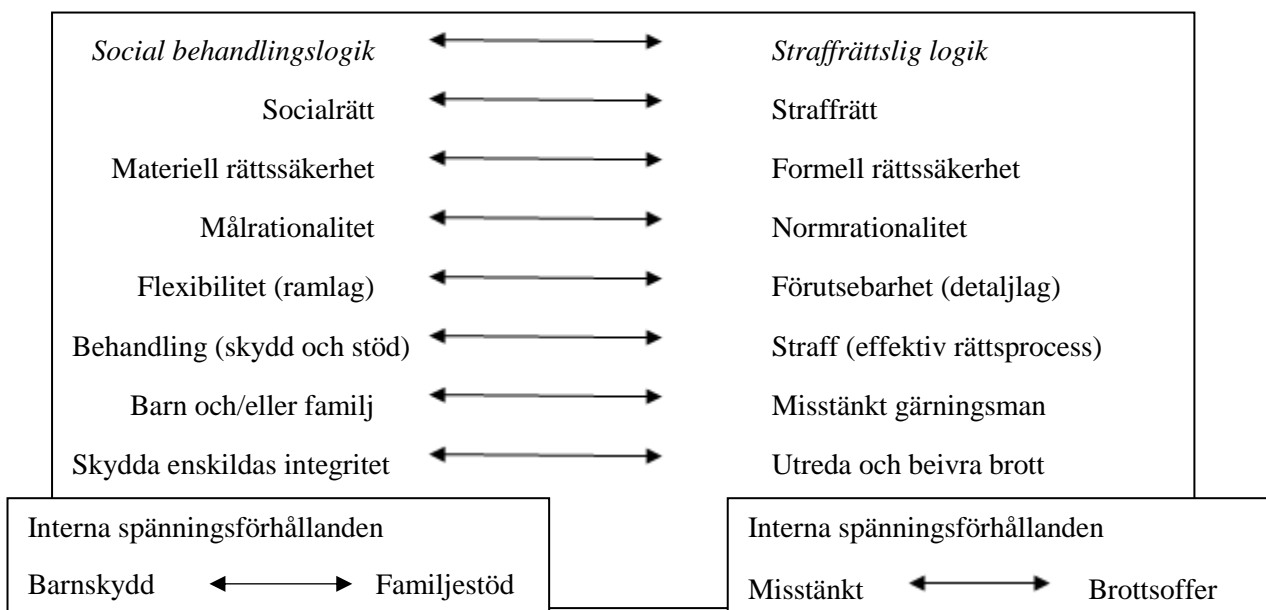
med hänvisningar till Hydén (1984), normrationellt beslutsfattande till pliktnormer. Traditionell straffrättslig juridik utgår genom tydliga rekvisit och hög detaljreglering från pliktnormer. Straffrättsligt beslutsfattande är således normrationellt. Beslutsfattandet sker huvudsakligen *ex post*, det vill säga att regelverket tillämpas i efterhand på kända fakta. Vad som har hänt är på så sätt avgörande för beslutsfattandet.

Polisens institutionella logik är tydligt normationell på detta sätt, utifrån den straffrättsliga logikens subsumtionslogiska metod och de tydliga krav på rättssäkerhet som tvångsmedel medför.

Socialtjänstlagen är en målinriktad ramlag som tar sin utgångspunkt i ett önskat framtida läge, som beslutsfattaren ska försöka uppfylla. Beslutsfattande sker således huvudsakligen *ex ante* med primärt mål att nå ett framtida resultat utifrån en bedömning av nuläge och tillämpning av professionell kunskap för att nå bästa utfall mot det önskade framtida läget. Socialtjänstens logik är enligt Johansson tydligt målrationalitet. Danermark (1999:86) beskriver socialtjänstens rationalitet som värderationell eftersom moraliska frågor är betydelsefulla och arbetet innefattar ständiga bedömningar av ”affektiv eller emotionell karaktär” men utgår från en mål-medelrationalitet i beskrivningen (Danermark skriver att ”de beslut som fattas inom verksamhetens ram *inte enbart* kan grundas på strikt målrationalitets överväganden”, min kursivering).

Kriminalvården har tydliga drag av båda logikerna. Kriminalvården har en grundläggande uppgift i att verkställa straffrättsliga påföljder, vilket i grunden baserar sig på tvång och ett regelverk som baseras på normrationalitet. Samtidigt arbetar Kriminalvården med att minska återfall i brott även genom att verka för att förändra klientens sociala situation och beteende. I dessa delar styrs verksamhet och beslutsfattande i huvudsak av målrationalitet.

Figur 1. Johansson (2011:126) visar en (här lätt förkortad) modell över spänningsförhållanden mellan social behandlingslogik och straffrättslig logik, som enligt min mening åskådliggör dem tydligt.

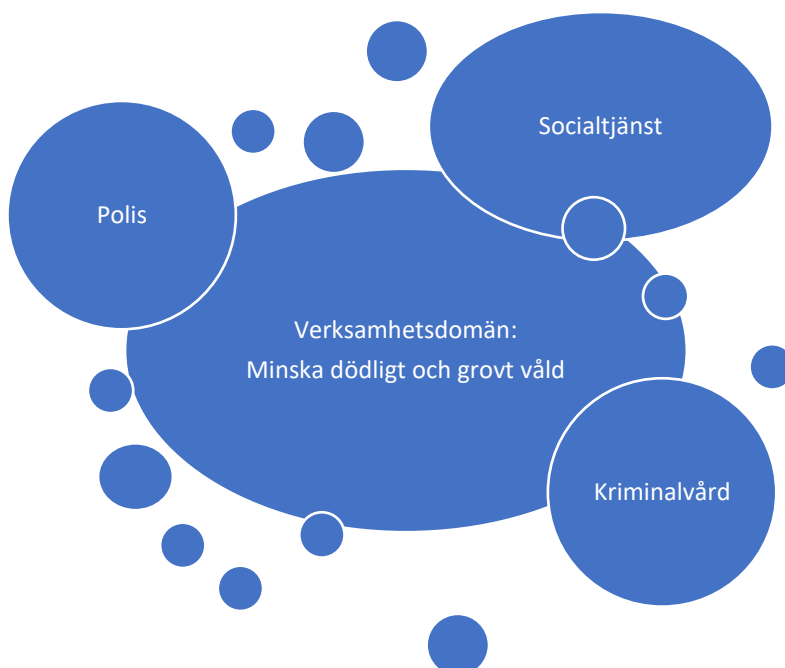

Johanssons modell gäller ett annat fält men den är illustrativ även för denna analys, utan modifikation. Som illustreras i modellen finns det många spänningsförhållanden i en samverkan mellan organisationer vars institutionella logiker är norm- respektive målrationella, vilket är fallet här. För Kriminalvårdens del är avvägningen mellan dessa logiker ständigt pågående och en nödvändig del i arbetet. Enligt min egen erfarenhet blir avvägningen tydligare i ju öppnare former verksamheten bedrivs och den är kanske som tydligast inom frivården. Det finns särskilda övervakningsnämnder, som är en del av domstolsväsendet, och som har att fatta beslut i frågor som rör övervakning. De avvägningar som behöver göras mellan dessa logiker är ofta i centrum för diskussionen där.

4.2 Verksamhetsdomän och domänanspråk

Verksamhetsdomän står för de konkreta arbetsuppgifter som utförs inom ett visst verksamhetsområde och de funktioner som organisationer inrättat för att bedriva verksamhet inom detta område (Grape 2006:55). Grape använder begreppet verksamhetsdomän för att beskriva en mer avgränsad del av ett organisatoriskt fält, som avgränsas genom de mål och funktioner som en organisation inrättat för att bedriva verksamheten ifråga (Grape 2006:205). Domänanspråk är de anspråk en organisation gör, utifrån sin institutionella logik, på att vara legitim företrädare för tolkningar och arbete inom verksamhetsområdet (Garpe 2006:55). Danermark (1999:60) använder begreppet verksamhetsdomän på ett lite annorlunda sätt i en vidare analytisk bemärkelse. Jag använder här begreppet i den betydelse Grape ger det.

Figur 2. Verksamhetsdomänen för projektet, under det brottsförebyggande fältet, med de tre studerade aktörerna. Utöver dessa finns det andra aktörer (representerade av ej namngivna cirklar) som också aktualiseras i projektet men som inte svarar för den operativa myndighetssamverkan i arbetsgruppen.

4.3 Domänkonflikt och domänkonsensus

Flera aktörer kan göra anspråk på samma uppgifter. Det kan ge upphov till domänkonflikt eller domänkonsensus beroende på om aktörerna kommer överens om vilken aktör som står för vilken uppgift inom området. (Grape 2006:55). Samverkan mellan organisationer, med skilda institutionella logiker och domänanspråk, inom ett verksamhetsområde kommer att innebära en process där organisationerna i varierande grad kommer överens om vem som har rätt att göra vilka domänanspråk inom verksamhetsdomänen. En samverkan som är splittrad och konfliktfylld avseende vem som har ansvaret för verksamhet inom och tolkning av en verksamhetsdomän präglas således av en hög grad av domänkonflikt. En samverkan som präglas av ömsesidig respekt för respektive organisations verksamhetsområden – det vill säga att domänanspråken anpassats så att de överensstämmer mellan organisationerna – präglas av en hög grad av domänkonsensus.

4.4 Integration

Hvinden (1991:5) definierar integration som dels horisontell (mellan organisationer) och dels vertikal (inom organisationer). Integration kan också handla om graden av sammansmältning. Här studeras främst integrationsprocessen utifrån Grapes sätt att se aktivt integrationsarbete som avgörande för uppkomsten av domänkonflikt eller domänkonsensus. I detta arbete har jag således fokuserat på de processer inom arbetsgruppen som jag bedömer haft effekt på integrationen.

Hvinden anger tre faktorer som sannolikt påverkar graden av horisontell integration: ömsesidig medvetenhet, kompatibilitet eller samsyn gällande verklighetsuppfattning och mål, och ömsesidigt beroende (*mutual awareness, compatibility of perceptions and goals and interdependence*) (Hvinden 1991: 332).

Grape konstaterar att det ofta är mer rationellt att bedriva verksamhet utan samverkan, eftersom en organisation kan hantera ärenden enklare och effektivare inom sin egen organisation. Samverkan kräver större resurser och kan förväntas ta längre tid men det kan vara mer effektivt när det handlar om komplexa frågor där flera aktörer kan bidra med insatser och kompetens. Grape hävdar vidare att ”samverkan som har hög grad av domänkonflikt också kännetecknas av en frånvaro av ett aktivt integrationsarbete – med vilket menas arbete för att uppnå samsyn om mål och medel samt samsyn om gränserna för de kunskapsanspråk som utgör grund för den operativa verksamheten” (Grape 2006:58). Grape menar att detta integrationsarbete bör ske på flera nivåer. Jag har dock bara studerat operativ nivå. Grape menar också att just när de institutionella logikerna skiljer sig åt, är det extra viktigt att utarbeta tydliga gränser för organisationernas verksamhetsdomän.

5. Metod

5.1 Val av metod

Ulla Eriksson-Zetterquist och Göran Ahrne hävdar (2015:34) att det knappast är möjligt eller ens önskvärt att dra några tydliga gränser mellan olika typer av intervjuer. Även om det inte är möjligt att dra några tydliga gränser är det ändå en skala mellan den helt styrda, muntliga enkäten med slutna svarsalternativ som en extrem och den helt öppna djupintervjun å andra sidan. I den mån forskaren närmar sig öppen intervjuform närmar man sig också ett samtal som med viss nödvändighet blir konstruktivistiskt (Ahrne et al 2015:38). Hennink, Hutter och Bailey (2011:109) beskriver den kvalitativa forskningsintervjun som ett meningsskapande och kunskapsproducerande samtal som lämpar sig väl för att inhämta berättelser och upplevelser samt för att förstå sammanhang. Hennink et.al (2011:112) rekommenderar en semistrukturerad intervju med en intervjuguide vars detaljnivå bestäms av forskningsfrågorna och (2011:4-5) de beskriver ”the qualitative research cycle” med en designandel, en etnografisk del och en analytisk del som alla påverkar varandra. Arbetsprocessen för denna uppsats överensstämmer i stort med denna forskningscykel, där frågeställning och teoretisk utgångspunkt leder över till en etnografisk del med rekrytering av informanter och datainhämtning. Den tredje analytiska delen börjar egentligen direkt när den etnografiska datainsamlingen börjar, under intervjuerna, men fortsätter därefter med transkription, bearbetning och analys av det insamlade materialet och anpassning och utveckling av designdelens teoretiska utgångspunkter. En alternativ eller kompletterande form för inhämtning vore observation.

I valet mellan de olika metoderna framstår den semistrukturerade intervjun som lämpligast förstahandsval av flera skäl. Observation hade kunnat ge information som kompletterade intervjuerna (Hennink et. al 2011:171), men det var inte möjligt ur vare sig ett utrymmes- eller resursperspektiv och det hade också sannolikt medfört en tillträdesproblematik av sekretesskäl. Som icke deltagande observatör måste forskaren vidare fråga sig hur dennes närvaro påverkar omgivningen (Hennink et. al. 2011:185).

5.2 Urval

Jag har valt att intervjua medlemmar i den operativa arbetsgrupp som projektledare, biträdande projektledare och myndigheternas koordinatörer utgör. Skälet till att fokusera på denna grupp är att jag av tids- och omfattningsskäl avgränsat mig till att studera operativ samverkan samt fokusera på praktiskt arbete och horisontell integration. Efter att ha inhämtat godkännande från en chef på en av myndigheterna (som också sitter med i projektets styrgrupp) kontaktades en av koordinatörerna, som jag hade träffat tidigare i ett annat sammanhang eftersom jag arbetar i samma myndighet. Denna

koordinator förmedlade min önskan om att intervjua medlemmarna i arbetsgruppen som omfattar totalt sju personer. Ambitionen var att intervjua minst en representant för varje myndighet för att få god representativitet. Fem intervjuer genomfördes under slutet av februari och början av mars 2019 med projektledaren (från Polisen), Kriminalvårdens två koordinatörer, en koordinator från Kommunen och en koordinator från Polisen.

5.3 Genomförande, forskarens roll och förkunskaper

Intervjuerna genomfördes på den plats intervjupersonerna önskade, vilket var tjänstemännens respektive kontor eller i mötesrum i myndighetens lokaler. Intervjuerna spelades in och transkriberades. Intervjuerna var semistrukturerade enligt intervjumall (bilaga 1) men genomfördes med en löst hållen struktur så att intervjuerna kunde utvecklas åt olika håll beroende på intervjupersonens erfarenheter och uppfattningar. Strukturen har tjänat syftet att alla intervjupersoner svarat på samma frågor och att materialet är mer jämförbart, medan flexibiliteten har givit möjlighet att fånga in längre resonemang och utvecklingar.

Som nämnt arbetar jag i en av de studerade myndigheterna men på en annan ort. Det är möjligt att detta underlättade mitt tillträde men jag bedömer inte att det var avgörande. Det påverkade intervjuerna i varierande grad. Informanterna förutsatte att jag hade en god förkunskap om allmänna förhållanden, vilket blev tydligt både före och efter intervjuerna och på sättet som vissa svar formulerades på. Genom att betona min roll som student, att jag inte besökte intervjupersonerna i tjänsten, att ställa kompletterande frågor och på andra sätt uppmuntra intervjupersonerna till att utveckla sina svar bedömer jag att jag i huvudsak kunde kompensera för detta förhållande under intervjuerna. I vilken utsträckning det påverkat intervjupersonernas svar gällande samverkan och värderingar av andra organisationers medverkan kan jag inte bestämt avgöra men jag har inkluderat en aktiv bedömning av detta förhållande i analysarbetet. Det har naturligtvis också påverkat min tolkning, förståelse och analys av intervjuvaren – men jag menar att min förförståelse där är positiv. Jag bedömer att förförståelsen gör att jag kan förstå fler nyanser i vad som sägs och hur det sägs. Det ger mig också en större förståelse för sammanhanget i intervjupersonernas berättelser än vad jag haft om jag saknat erfarenhet från området.

Jag har strävat efter att påverka intervjusituationen så lite som möjligt men som tidigare konstaterats är en intervju med nödvändighet konstruktivistisk. Intrasubjektiviteten, att jag skulle få samma resultat vid en annan tidpunkt, påverkas av det faktum att det är ett pågående process som studeras med datainsamling vid ett tillfälle. I tolkningen av intervjumaterialet har jag försökt att väga in, värdera och kategorisera intervjusvar efter vad som är pågående processer och vad som beskrivs som avslutat av intervjupersonerna.

5.4 Bearbetning och analys

Den första bearbetningen och analysen skedde i samband med intervjun. Kompletterande anteckningar fördes under intervjutillfällena och intervjun följdes normalt av ett samtal med respektive intervjuperson. Först lyssnades hela intervjun av i samband med ordagrann transkribering och en kategorisering i sidoinformation och primärinformation gjordes med analysmodellen som ram. Som sidoinformation kategoriserades uppgifter som inte behandlade det studerade projektet, utom sådana som angavs som en direkt jämförelse med aktuellt projekt. Därefter följde en genomgång av primärinformationen för framtagande av nyckelord och teman i intervjupersonernas svar. Detta kontrollerades med det inspelade materialet, mina egna minnesbilder om intervjusituationerna och mina anteckningar för att kontrollera för eventuell feltolkning. Det tredje steget var att sortera utsagorna enligt analysmodellens rubriker (t.ex. institutionell logik, domänanspråk, integration). De preliminära kategorier och teman som jag skapat under bearbetningen prövades slutligen mot de sorterade utsagorna (jfr Cresswell och Miller 2000:127). En mer översiktlig jämförelse gjordes också med resultaten mot uppdragsdokument och lägesrapporter som upprättats inom ramen för projektet. Efter denna process såg jag ett behov av att inhämta mer teoretisk kunskap framför allt inom området institutionell logik. Intervjumaterialet bearbetades därefter igen enligt samma process.

Jag har strävat efter att växelvis analysera vad som sagts och hur det sades i syfte att skapa en bättre förståelse (Gubrium och Holstein 1997). Jag har aktivt analyserat min egen roll under och efter intervjun med beaktande av mitt medskapande av intervjumaterialet för att t.ex. ifrågasätta om någon fråga kunnat betraktas som ledande.

Under bearbetningen av uppsatsen har därefter de ursprungliga långa utdragen ur intervjumaterialet bearbetats så att kortare och färre citat återfinns i den slutliga versionen. De citat som kvarstår tjänar till att visa särskilt viktiga poänger och för att underlätta läsarens förståelse (jfr Basic 2012:44). Processen har enligt ovan varit strukturerad, systematisk och öppen för insyn.

5.5 Kvalitetsmått

I kvalitativa undersökningar kan reliabilitet och validitet inte beräknas utifrån statistiska beräkningar som för ett kvantitativt material. Crang och Cook (2007:146-148) föreslår efter Baxter och Eyles (1997) och Lincoln och Guba (1982) att begreppen *credibility*, *transferability*, *dependability* och *confirmability* kan utgöra kvalitetsmått i kvalitativa studier. Creswell och Miller (2000) systematiserar metoder för dessa kvalitetsmått beroende på paradigm (postpositivistiskt/systematiskt, konstruktivistiskt eller kritiskt) och perspektiv (forskarens, deltagarnas och extern kontroll). Kvale och Brinkmann (2009:264 ff) menar att en tanke på validitet ska genomsyra alla faser av processen. Detta

har varit min strävan. Jag har använt följande metoder för att försöka uppfylla ovanstående fyra kriterier:

- *Peer debriefing*: Materialet har under processen hållits tillgängligt för handledare, som granskat och ifrågasatt, samt medstudenter som haft möjlighet till detta.
- *Triangulering*: Genom att använda samma intervjumall till fem olika personer från olika myndigheter och stämna av med projektdokumentationen har källor kunnat jämföras med varandra och uppgifter har kunnat kontrolleras på ett systematiskt sätt (Ahrne och Svensson 2015:25, Creswell och Miller 2000:126).
- *Motstridig bevisning (eng. disconfirming evidence)*: Jag har vägt utsagor mot varandra och aktivt letat efter motsägande utsagor och tolkningar, framför allt sådana som talar mot de preliminära teman och kategorier jag först tyckt mig identifiera (Creswell och Miller 2000:127).
- *Spårbarhet eller redovisningskedja (eng. the audit trail)*: Allt skriftligt material som inhämtats, anteckningar från fältet och de transkriberade intervjuerna finns bevarat. Hela arbetet med uppsatsen har skett under handledning, där material löpande publicerats för handledare och kursdeltagare.
- *Återkoppling till fältet (eng. member check)*: Under och efter intervjuerna har kontrollfrågor och fördjupande frågor ställts, för att ge ett bättre underlag för tolkning av intervjupersonens uppfattning (Crang och Cook 2007:148, Jacobsson 2008:178-179).

5.6 Etiska aspekter

Samtliga intervjupersoner har muntligen informerats om syftet med intervjun och nyttjandet av materialet (enbart för denna uppsats) och lämnat sitt samtycke till att medverka. Samtliga intervjupersoner har erbjudits ett skriftligt informationsblad, även om flera avböjde att ta del av det. För att upprätthålla det forskningsetiska kravet på konfidentialitet har uppgifter om projektets namn, ort, projektspecifik terminologi och alla personnamn utelämnats. Jag använder orden Kommunen och Projektet som ersättningsord även i citat. Det går dock inte att upprätthålla anonymiteten inom arbetsgruppen eller inom respektive myndighet eftersom de som intervjuats samtliga har kännedom om studien och om vilka som intervjuats. Jag har därför aktivt gjort etiska överväganden vad gäller att behandla eller återge sådana uppgifter som kan ha negativa inverknings för den enskilde uppgiftslämnaren. I förekommande fall har jag resonerat om detta med uppgiftslämnarna i samband med intervjutillfällena. Med det ovan framförda menar jag att Vetenskapsrådets forskningsetiska principer är uppfyllda (Vetenskapsrådet 2019).

6. Analys

I detta avsnitt presenteras analysen av det inhämtade intervjumaterialet. Presentationen sker enligt tidigare presenterade analytiska steg. I intervjuцитaten identifieras informanterna med myndighet och nummer.

6.1 Samverkande aktörer och motstridiga institutionella logiker

De tre aktörer jag valt att studera närmare inom Projektet (Kriminalvården, Polisen och Kommunens socialtjänst) verkar alla inom det brottsförebyggande fältet. Brottsförebyggande arbete kan definieras som i princip alla åtgärder som syftar till att minska brottslighet och rädslan för brott. För Polisen och Kriminalvården är det brottsförebyggande arbetet den huvudsakliga verksamheten. För socialtjänsten är det en av många delar i arbetet med att främja ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet (socialtjänstlagens 1§), mål som naturligtvis spänner över många organisatoriska fält. Organisationerna har att förhålla sig till varandra och har i vissa delar ett väl etablerat samarbete sedan tidigare. Framför allt har Polisen och Kommunen som är aktuell i denna studie länge haft olika former av etablerad samverkan.

Andra aktörer inom fältet förutom de här medverkande myndigheterna är t.ex. domstolar, åklagarmyndigheten, brottsförebyggande rådet, ekobrottsmyndigheten, säkerhetspolisen, tullen och en mängd andra myndigheter och aktörer. En del aktörer har sin huvudsakliga verksamhet inom fältet medan andra aktörer spänner över flera fält.

Av intervjumaterialet framstår det för mig som tydligt att myndighetsrepresentanterna står för olika institutionella logiker i grunden. Det finns en förståelse och acceptans för att samarbetsparternas organisationer och medlemmar arbetar efter en annan institutionell logik än den egna. Det ses inte som något större problem så länge alla parter aktivt arbetar mot samma mål, vilket alla intervjuade är närmast samstämmiga om är fallet. Det är tydligt i intervjuerna att skilda logiska system komplicerat tillämpningen av strategin men inte på ett sådant sätt att det hindrat samverkan.

Kriminalvården, koordinator 2: /.../ vi har ju extremt olika perspektiv i den här gruppen. Polisen är ju väldigt, väldigt polisiga, och de ser saker på sitt sätt. [Kommunen] är ju väldigt socionomiga. Och där har vi två världar som krockar. Som nog har krockat ganska mycket i början. För att man har sett på de här klienterna, man har så skild bild av dem. Sen står vi i mitten.

Kriminalvårdens representanter ger vid flera tillfällen uttryck för just att de upplever att de bidrar till att balansera de två huvudsakliga institutionella logikerna. De uppger att det är en normal del av myndighetens uppdrag om både straffverkställighet och behandlings- eller påverkansarbete och det finns klara exempel på målrationala resonemang.

Socialtjänsten, koordinator: /.../ Men när det gäller enskilda liksom ärenden, individer som diskuteras, så är det klart att man kommer från olika bakgrund. Och då kan det ju kanske bli synligt emellanåt att man har olika tankar kring vad som är bäst att göra. /.../ saker kan ju inte göras bara för att det står någonstans att detta är en del av strategin, utan de behöver ju göras för att man faktiskt tror att det är en väg mot /.../ det övergripande målet.

I intervjumaterialet framkommer exempel på att respondenter reflekterar över hur de upplever att de efter hand som samarbetet i arbetsgruppen pågått tillägnat sig förmågan att använda varandras logiker och lösningar under processen och att detta ökat över tid.

Kriminalvården, koordinator 2: /.../ Jag tror att det var ganska mycket tydligare i början, liksom. Skillnaden i att polisen ville, liksom sy in dem, de kör ju i sitt rör liksom socialtjänsten kör i sitt rör. Men allt eftersom att arbetet har gått framåt så har man nog en bättre bild /.../

Det finns också resonemang och farhågor om risker för att en logik ska bli dominant. Det är en inte helt enkel åtskillnad att göra skillnad mellan vad som uttrycks som en risk för att en part ska bli dominant i samverkan och vad som handlar om att en logik ska bli dominant. Jag återkommer till detta ämne längre fram.

6.2 Samarbetets kärna – mål och medel

Min uppfattning efter att ha analyserat det inhämtade materialet är att alla intervjuade upplever att verksamhetsdomänen för projektet är tydlig. Samtliga intervjuade ger i princip samstämmiga svar på frågan om projektets mål. Även vad gäller målgrupp, vad projektet omfattar och hur organisationen ser ut för projektet ger de intervjuade närmast likadana svar. Skillnaden mellan intervjusvaren är att några respondenter kopplar frågan till ett större perspektiv, med trygghet för Stadens invånare i stort och mål om myndighetssamverkan, medan några stannar vid projektets primära mål avseende klientgruppen. Båda polisrepresentanterna lyfter också att utredningsresurser frigörs om antalet mord och skjutningar minskar och gör större kopplingar till samhällets resurser i övrigt. Jag menar att dessa skillnader inte ska läsas som avvikande uppfattningar utan snarare handlar om hur intervjufrågorna tolkades i stunden samt som exempel på hur tolkning och perspektiv påverkas av institutionell logik.

Grundtanken är att varje organisation ska arbeta med sina ordinarie arbetsuppgifter i sin egen linjeorganisation och så har projektet också implementerats.

Polisen, projektledare: /.../ [Projektet], det driver vi i linjeverksamheten av ett skäl och det är att man ska fortsätta när projektet är slut./.../ Det andra är att vi redan gör så himla mycket som stämmer med strategin. Så vi ska liksom fånga upp allt det som redan görs /.../ det vill säga vi har förbättrat samverkan och vi har en samsyn och så att vi gör samma sak samtidigt, liksom. Ja, att vi

använder våra respektive verktyg samtidigt. /.../ Så egentligen är det, det är mycket av det vi gör i [projektet] det är sådant vi har gjort redan innan. Men vi gör det mer koordinerat med andra aktörer.

De funktioner som inrättas för att nå målen är en 100%-tjänst som projektledare, som fördelats med 50% var mellan Kommunen (biträdande) och Polisen. Vidare har en arbetsgrupp och en styrgrupp skapats. De är inte särskilt resurssatta inom ramen för projektet. Till arbetsgruppen bidrar varje organisation med en eller två koordinatörer, som svarar för kommunikationen med respektive hemmaorganisation och aktivering av den egna myndighetens resurser i linje med strategin.

Koordinatorerna resurssätts alltså inte genom projektet men det är tydligt i intervjuerna att de lagt avsevärd arbetstid på arbetsuppgifter som direkt ingår i projektet. Det rör arbete med de specifika uppgifter som gruppen behöver lösa tillsammans, att koordinera det operativa arbetet mellan myndigheterna, förbereda möten och hitta sätt att tillämpa strategin. Vidare koordineras arbetet inom den egna organisationen. Det ingår också information inom egen myndighet samt förmedling av kontakter och information mellan myndigheterna. Dessutom har omfattande insatser gjorts för arbetsgruppen för att lära sig om strategin, t.ex. studiebesök i USA, och att implementera den tillsammans. Några av de intervjuade uttrycker en oro för att inte kunna bidra till projektet i den mån de ser skulle behövas i framtiden på grund av att arbetet de lagt ner inte är särskilt resurssatt och således kan komma att behöva prioriteras bort när belastningen ökar avseende andra arbetsuppgifter.

I övrigt uppger de intervjuade att respektive myndighet främst utför arbete inom uppdrag som myndigheten redan har. Styrgruppen har som nämnts inte studerats närmare i denna undersökning, av tids- och omfattningsskäl.

6.3 Domänkonsensus – potentiella domänkonflikter

Generellt sett framgår det av intervjuerna att myndigheternas roller är tydliga för myndigheternas representanter både avseende den egna myndigheten och avseende samverkansparterna. Polisen svarar för huvuddelen av urvalsprocessen gällande vilka personer som är aktuella att arbeta med genom sin underrättelseavdelning. Polisen har också den absolut största rollen i sanktionsarbetet genom att lägga fokus på de våldsdrivande grupperingarna i sitt arbete. Kriminalvården svarar främst för rollen som möjliggörare för vissa särskilda möten, som den enda organisation som har juridiskt mandat att tvingande (under hot om rättslig sanktion) kalla en person som står under övervakning till möten, men också med en omfattande kunskap om sina klienter och en normalt sett tät och god kontakt med de klienter som står under övervakning.

Kriminalvården, koordinator 1: Vi sitter på jättemycket information. Och det har ju gått upp för polisen nu att vi gör det. De är ju helt saliga, så mycket vi har kunnat ge. /.../

Kriminalvården har vidare tillgång till ett sanktionssystem genom åtgärder i övervakningsnämnderna (t.ex. förverkande av villkorligt medgiven frihet, möjlighet att återuppta övervakning under provotid med mera). Dessa sanktioner har inte kunnat användas i den utsträckning som myndighetens representanter tänkt sig eller hoppats. Detta uppges främst bero på rättssäkerhetsaspekter och juridiska begränsningar i sanktionssystemet för klienter under övervakning, där beslut som är ingripande för den enskilde ofta fattas av övervakningsnämnden och inte Kriminalvården. Åtgärder som Kriminalvården äger beslutanderätten om har kunnat användas, t.ex. att påverka inledande av verkställighet och placering på anstalt.

Kriminalvården, koordinator 1: Så att ibland /.../ så kan det vara att vi jobbar med bakbundna händer. Jag har kunskapen, men vi kan inte riktigt använda den. För att det ska bli någon åtgärd.

Kommunen har genom socialtjänsten främst en stödjande roll i att erbjuda hjälpinsatser för de som efterfrågar dem. Många av klienterna är redan kända av socialtjänsten och är eller har varit föremål för insatser och erbjudanden om detta. Kommunen svarar också för kontakter med och samordning av civilsamhället som har en stor roll i strategin, vilket betonas av flera intervjupersoner. Kommunen har en roll i sanktionsarbetet – t.ex. genom beslut om tillstånd – men detta verkar ha en mindre betydelse i den praktiska verksamheten. En potentiell domänkonflikt i detta arbete är att kommunens domänanspråk på urvalet av lämpliga aktörer från civilsamhället kan komma i konflikt med polisens anspråk på lämplighetsbedömningar av detta urval genom sin underrättelse- och spaningsverksamhet. Det uttrycks inte direkt i intervjuerna men min bedömning av det samlade materialet är att det finns eller kan uppstå en konflikt på detta område. Konflikten kan bli problematisk på sikt då polisen har ett informationsövertag och inte alltid kan vara transparent gällande sina bedömningar på grund av sekretessskäl. Eftersom anspråken står i potentiell konflikt men baseras på anspråk som respektive motpart bekräftar som i grunden legitima kan en lösning vara att ta fram och komma överens om tydliga kriterier och process för detta urval. Verksamhetsdomänen behöver klarläggas och domänanspråken tydliggöras för ömsesidig legitimitet.

Av intervjuerna framstår det som att huvudlinjerna i de anspråk som respektive organisation gör är tydliga och respekteras av de andra organisationerna. Detta underlättas som jag bedömer det av att arbetsfördelningen i huvudsak följer organisationernas huvuduppdrag och ordinarie verksamhet och av att organiseringen följer linjeorganisationen. Intervjupersonerna ger tydligt uttryck för att den operativa verksamheten i respektive organisation är densamma oberoende av projektet. Det är främst frågan om att koordinera insatser och i vissa fall disponera om resurser men fortfarande inom ordinarie verksamhet. Det är också tydligt att det förekommit många diskussioner och ifrågasättanden inom gruppen under arbetets gång. Generellt är svaren från intervjupersonerna fokuserade på att arbetsgruppen kommit vidare. Deltagarna betonar att de inte fastnat i några diskussioner utan antingen

löst problemet eller accepterat rådande begränsningar och lösningar. Fokus i intervjuvaren ligger således på att gruppmedlemmarna uppger att de har en bra samverkan. De betonar det goda samarbetet i gruppen men det har funnits meningsmotsättningar. Mellan raderna i några intervjuer framgår det, enligt min tolkning, att det fortfarande fanns sådana vid intervjutillfället.

Polisen, projektledare: /.../ vi har också insett att vi kompletterar varandra om vi tar tillvara på varandra. Och det tror jag att det finns i hela arbetsgruppen. Att där är liksom en respekt för varandra och en förståelse för att vi har olika roller. Och den har ju växt fram /.../ där har ju varit vissa frågor ibland som liksom man har ju känt att, shit, det där kändes ju inte så snällt. Man kände man fick någon vass fråga liksom. Men när man då förklarar så får man förståelse av att ok, ja men alla försöker ju med sin del och också tror jag en nyfikenhet att försöka förstå varandra.

Som framgår av ovanstående citat har det funnits motsättningar som kunnat bli domänkonflikter men, såsom Grape (2006:70) påpekar, kan uppkomsten av konflikt eller konsensus inte förklaras ur ett strikt institutionellt perspektiv. Betydelsen av det aktiva arbetet med integration är central. Jag uppfattar det som tydligt i intervjuerna att intervjupersonerna respekterar varandra både professionellt och personligt och att gruppens medlemmar hyser en stark lojalitet till, och tro på, projektet såväl som den myndighetsgemensamma arbetsgruppen.

Polisen står för den största delen av projektets resurser och arbete och närvaron av denna maktobalans framstår som tydlig för alla inblandade. Flera intervjupersoner ger uttryck för en oro för att polisen ska bli för dominant – även om oron omfattar olika områden. Det kan handla om att intervjupersonen upplever att media beskriver projektet som polisens, fastän alla parter upplever att alla behövs. Det kan också, som i citatet nedan, handla om en oro för inflytandet i specifika frågor:

Intervjuare: Så när man inte är överens, när man har olika uppfattningar då, så är det oftast, ska jag tolka dig så, att oftast så är det någonstans polisens ingång som blir avgörande?

Socialtjänsten, koordinator: Jag tycker det. Också kanske med viss rättvisa, eftersom som sagt /.../ är de den stora delen. De är så viktiga i så många delar. Den myndigheten är den som påverkar mest. Så det kanske är rimligt att de har mer att säga till om.

Intervjuare: /.../ Vad tycker du att polisen har rätt att ha sista ordet i?

Socialtjänsten, koordinator: Där de har mest kunskap.

Det arbete som koordinatorerna i arbetsgruppen utför som är specifikt inriktat på urval, koordination och tillämpning av strategin är nya arbetsuppgifter för respektive myndighet. I övrigt påverkar projektet myndigheterna snarare genom att arbetsuppgifter prioriteras och riktas på grundval av annan information och strategi. Det finns också en etablerad uppfattning hos alla myndighetspersoner som

intervjuats att samverkan är helt nödvändig för projektet och att den egna myndigheten inte skulle klara detta utan samverkansparterna. Alla informanter ger tydligt uttryck för detta i intervjuerna.

Socialtjänsten, koordinator: /.../ utan en av de här tre myndighetsdelarna så skulle projektet inte kunna fungera.

Polisen, koordinator: /.../ Men vi klarar det inte utan de andra.

Kriminalvården, koordinator 1:/.../ poliserna gör ju det mesta arbetet. Men de skulle inte klara det utan oss. De behöver ju oss. Och de behöver [Kommunen]. /.../

Polisen, projektledare: /.../ jag kan säga att alla samarbetsparterna är ju viktiga. Vi klarar oss inte utan någon. /.../

Sammanfattningsvis är min bild att aktörernas domänanspråk till största delen sammanfaller vad gäller arbetet som ska utföras och vem som ska göra vad och i huvudsak råder således domänkonsensus (Grape 2005:55) men att det finns risker för domänkonflikter som ställer krav på ett fortsatt aktivt arbete med integration.

6.4 Horisontell integration – möjligheter och hinder

Danermark (1999:163) beskriver att former för samarbete kan beskrivas som ett kontinuum med koordination som en ytterlighet, kollaboration (samverkan) som ett mellanläge och integration (sammansmältning) som den andra ytterligheten. Koordination handlar här snarast om remittering av ärenden med upprätthållna gränser mellan myndigheterna. Integration innebär i sin extrem att strävan är att deltagarna ska lära sig varandras uppgifter.

I detta fall är det tydligt att det finns ett ömsesidigt beroende, att det finns en gemensam problembild som framstår som självklar för alla parter och att det finns en samsyn gällande målen – i vart fall inom arbetsgruppen.

Jag skulle utifrån intervjupersonernas beskrivning och projektdokumentationen kategorisera projektets samverkan som en kollaboration. En framgångsfaktor som lyfts av flera respondenter är att det från starten av arbetsgruppen lagts temapunkter i mötesdagordningen där varje koordinator fått beskriva sin verksamhet och hur koordinatorn tror sig kunna bidra till projektet för de övriga deltagarna. Det finns en del av arbetet i arbetsgruppen som kan beskrivas som närmare integrerad. Det är arbetet med planering och genomförande av de särskilda mötena där målgruppen möter representanter för myndigheter och samhället i stort. Där arbetade gruppen tillsammans med uppgifter som normalt inte ingår i respektive myndighets arbetsuppgifter och därför inte kunde inordnas i normal linjeorganisation. I just detta avseende, i denna uppgift, är integration genomförd. Arbetsgruppen har

träffats ofta och arbetat många timmar tillsammans med att tolka strategin och hitta lösningar. Frekventa möten och investerad tid är också framgångsfaktorer.

Polisen, koordinator: Nej, det kan jag säga att så många år som jag hållit på med detta, samverkansbiten och försökt få myndigheter att jobba ihop mot samma mål och sånt, så har det aldrig fungerat så bra som det gjort nu, sen vi startade projektet. /.../ den samverkan vi har i [Kommunen] just nu gör att håren reser sig på armarna på mig, alltså det funkar så jävla bra. Aldrig varit med om dess like /.../.

Flera av intervjupersonerna nämner som en framgångsfaktor att det är rätt människor i gruppen. Naturligtvis är individerna viktiga men min analys är att det välfungerande samarbetet främst är en effekt av gruppens arbete med integrationsprocessen. Vad jag vidare bedömer som en framgångsfaktor är att det finns en konkret, utifrån hämtad, modell att tillämpa och tillgång till vad som kan beskrivas som metodhandledning i implementeringen av denna modell. Gruppen har en egen problemlösningsprocess att arbeta med. Varje vecka har arbetsgruppen ett telefon/videomöte med en forskare inom ramen för projektet, för metodhandledning och rådgivning. Frågor som varit uppe för diskussion tas normalt upp i dessa möten, vilket ger ytterligare ett forum och möjlighet att inhämta andra synpunkter. Betydelsen av att ha en process där projektledarna naturligt kan ”köpa sig tid” och skapa legitimitet för sina beslut genom att involvera en handledare på ett transparent sätt ska inte underskattas. Hade inte denna möjlighet funnits håller jag för sannolikt att kritiken mot det mer hierarkiska styrningssättet som polisen normalt har jämfört med motparterna hade varit mer uttalad. Nu tas det i någon intervju upp såsom avvikande från vad intervjupersonen är van vid men det bedöms inte som ett egentligt problem.

Det faktum att arbetsgruppen träffas ofta samt diskuterar och löser problem tillsammans tycks också ha gjort att gruppens medlemmar delvis anpassat sig till varandras logiker, åtminstone i sin kommunikation sinsemellan.

Intervjuare: Du upplever då att polisen till exempel har .. förstår jag dig rätt då att polisen börjar resonera lite mer i socionomiga termer, om man

Kriminalvården, koordinator: Ja men det tycker jag ändå. Det tycker jag ändå. /.../ man breddar sin syn lite grann och att man tittar inte bara på vad kan min myndighet göra utan, vad kan alla andra göra. Hur löser vi det bäst för den här personen?

Det Grape benämner aktivt integrationsarbete (2005:58) har således funnits och medfört ökad integration i arbetsgruppen. Det framstår för mig som tydligt att det sker en horisontell integration mellan myndigheterna genom detta projekt. Dels genom strategins arbetssätt, där samordning av insatser och utbyte av information mellan myndigheterna är avgörande delar, men också genom sidoeffekter. Exempel på sådana är att några av myndigheternas underrättelseavdelningar har

regelbundna möten för att dela information kring aktuella klienter, att informationsutbyte och dialog uppstått i andra delar av verksamheterna och att myndigheterna upptäckt att motparterna har både information, kunskap och kompetens som kan användas för att underlätta det egna uppdraget.

Intervjupersonerna uppger att arbetet i gruppen präglats av en intern öppenhet, ärlighet och konstruktivt ifrågasättande sedan starten, beteenden som också uppmuntrats av projektledarna. Detta måste också lyftas som framgångsfaktorer för horisontell integration.

6.5 Om samverkan

Lindberg (2009) argumenterar för att samverkan som organiseringsprincip håller på att befästras och institutionaliseras. Hon menar också att samverkan kan stabiliseras, men att den aldrig blir stabil eftersom förhandlingar om vad den innebär sker kontinuerligt. Det betyder i sin tur att organisationer behöver lära sig att samverka. Aktiv samverkan, menar Lindberg, sker när mekanismer utvecklas för att överbrygga organisatoriska skillnader och en aktiv samverkan medför att kunskaper överförs.

Lindberg redovisar också ett antal faktorer som främjar samverkan. En faktor är processen av utformandet av de gemensamma aktiviteterna och en annan är utbytet av information i syfte att skapa en gemensam vision. Lindberg menar att det är viktigt att de organisatoriska förutsättningarna, ramarna för samverkan, är etablerade men att det finns en fara i att försöka planera för noggrant. Tvärtom bör arbetet komma igång och deltagarna arbeta sig fram till ett sätt att samverka på, ett arbetssätt som alla parter kan stå för. Lindberg resonerar vidare att eftersom organisationer inte är stabila enheter, utan skapas i social interaktion, och samverkan sker kring ett samverkansobjekt, behöver samverkan ses som en process där resultaten inte alltid är givna.

Lindbergs resonemang är allmänt hållet men processen som intervjupersonerna beskriver har ägt rum arbetsgruppen speglar hennes resonemang bra. Det fanns ramar, genom strategin, men eftersom den var utarbetad för amerikanska förhållanden har arbetsgruppen behövt lösa många problem tillsammans, inom gruppen. För att anpassa modellen till svenska förhållanden har gruppens deltagare behövt söka lösningar och resurser inom egna organisationer och dela den egna organisationens styrkor och brister med varandra. Det arbete gruppen lagt ner tillsammans, för att lösa vad de ser som ett gemensamt projekt, är betydelsefullt och kanske avgörande i det här fallet, för att skapa tillit och ömsesidig förståelse.

Alla respondenter betonar att myndigheterna genom deltagandet i projektet öppnat nya kontaktytor gentemot varandra – inte bara i arbetsgruppen. Flera av intervjupersonerna lägger stor vikt vid sidovinster de upplever att samverkansprojektet skapat i myndigheternas arbete – vinster som är ett resultat av projektet men inte en del av projektet. Framför allt handlar detta om kontaktytor mellan organisationerna, där olika specialfunktioner etablerar relationer och skapar ömsesidig nytta. Arbetsgruppens medlemmar beskriver i några fall det som att man öppnar dörrar för varandra och kan

guida rätt i den egna organisationen. Det kan också handla om att myndighetspecifika resurser förs samman med anledning av någon projektspecifik aktivitet och då helt enkelt blir medvetna om varandras existens och vilken nytta de kan dra av varandra. Jag har inte kartlagt omfattningen av sådana nya relationer och utbyten men som sagt refererar flera av de intervjuade till sådana processer.

7. Avslutande reflektioner, resultat och slutsatser

7.1 Allmänt om det studerade projektet

De medlemmar i arbetsgruppen som intervjuats ger alla uttryck för att samverkan mellan myndigheterna i det stora hela har fungerat väl i projektet. Det har funnits tydliga mål för arbetsgruppen: att minska dödligt och grovt våld mellan kriminella grupper i storstaden genom att implementera och tillämpa metoden. Alla uppger att de är överens om målet. Det har inrättats få specifika funktioner för arbetet, egentligen bara en arbetsgrupp med två projektledare, fem koordinatörer och en styrgrupp. All övrig personal från organisationerna arbetar med sina ordinarie arbetsuppgifter i sina egna organisationer, däremot riktas dessa arbetsuppgifter om som en följd av koordinationen. Projektet bedöms ha krävt mer resurser för sin implementering än som avsatts till det. Att studera implementeringen med fokus på vertikal integration och styrgruppens roll vore intressant – det är rimligen så att arbetet i arbetsgruppen underlättats av att varje organisation levererar i huvudsak enligt uppdrag.

7.2 Reflektion om den teoretiska ansatsen

Utgångspunkten att nyinstitutionell teori skulle erbjuda ett relevant ramverk för att analysera relationer mellan myndigheter har visat sig vara korrekt. Under intervjuerna och kanske ännu mer under analysen har jag kommit att inse vikten av de institutionella logikernas betydelse för tolkning och beslutsfattande. Därmed blir det viktigt att medvetandegöra sådana skillnader för att nå en framgångsrik samverkan. Den nyinstitutionella teorin ger också en analysram som gör att ”psykologiserande” aspekter om individuella relationer och personkemi kan passeras. Teorin klarlägger således förhållanden som ligger bortom individerna, på strukturell nivå. Jag anser också att Grapes införlivande av integrationsbegreppet blir fruktbart och ger en begrepps- och analysmodell som kan förklara varför domänkonflikter uppstår eller uteblir, återigen utan att gå ner på individuella faktorer. En svaghet i modellen är att begreppsapparaten kan behöva förtydligas eller utvecklas. Domänanspråk, verksamhetsdomän och institutionell logik tenderar i analysen att bli svåra att särskilja från varandra. Även maktperspektivet, som jag bedömer som en viktig faktor i samverkan, riskerar att hamna i bakgrunden. Frågan är om den nyinstitutionella analysen skulle behöva kompletteras med något mer än integrationsbegreppet för att fånga denna aspekt.

7.3 Reflektion om den metodologiska ansatsen

Med den teoretiska utgångspunkten skapade jag en intervjuguide som gav ett bra material för analys. I efterhand kan jag konstatera att jag fick mer material än jag kunde använda inom ramen för uppsatsen. Ambitionen att inte styra intervjupersonerna mer än nödvändigt bidrog till att materialet blev omfattande med mycket överskottsinformation men jag bedömer också att det gav en bättre trovärdighet och äkthet. Intervjupersonerna kunde utveckla fritt och de gav då utsagor som i huvudsak stämmer överens i de delar som är bärande för analysen. De substantiella skillnaderna mellan utsagorna utgörs till övervägande del av överskottsinformation. Överensstämmelsen stärker materialets trovärdighet genom en sorts källtriangulering.

En nackdel med studien är att det är en ögonblicksbild. I intervjuerna framkommer vissa frågor som är aktuella för diskussion i arbetsgruppen vid intervjutillfället. Det hade varit önskvärt att göra kompletterande intervjuer över tid och följa utvecklingen av dessa diskussioner utifrån samma teoretiska perspektiv. Observation vid arbetsgruppsmöten och handledning hade naturligtvis också kunnat komplettera analysen. För min del var det första gången jag gjorde intervjuer ur ett forskningsperspektiv och hade jag gjort dem igen hade jag förberett mig bättre vad gäller kodning och kategorisering. Min intervjuteknik och tillämpning av intervjuguiden utvecklades också efter hand.

7.4 Domänkonsensus men domänkonflikter i vardande

Domänkonflikter lyser i huvudsak med sin frånvaro i intervjumaterialet vad gäller sådant som tas upp direkt. Generellt finns det en tydlig uppdelning mellan vad respektive aktör ska leverera. Intervjupersonernas utsagor tyder på att det arbete som varje samverkanspart ska utföra är i linje med organisationens normala verksamhet och uppdrag såväl som de huvudsakliga förväntningar de har på varandra.

Det kan anas ett par domänkonflikter i vardande. Även om alla är överens om att projektet är gemensamt och att den egna myndigheten inte klarar att genomföra uppdraget sådant det ser ut utan att alla parter bidrar med sin del, så uppger också alla intervjupersoner att polisen står för merparten av arbetsinsatsen. Polisen svarar för den helt avgörande underrättelseinhämtningen och bearbetningen av information som ligger till grund för urvalet av målgruppen såväl som huvuddelen av sanktionsdelarna av strategin. Detta ger en maktobalans som jag bedömer hittills har balanserats. Alla parter beskriver maktobalansen på olika sätt i intervjuerna och min bedömning är att alla är medvetna om den.

Balanseringen har hittills skett genom ett ledningsarbete i gruppen där projektledarna medvetet arbetat för inkludering och ömsesidighet. De representanter från polisen som deltar har stor erfarenhet av och är positivt inställda till samverkansarbete. Det spelar sannolikt också roll att projektet är nytt och att implementering och tolkning fortfarande pågår.

Det finns också andra faktorer som jag bedömer har haft betydelse för att minska betydelsen av den potentiella domänkonflikt som maktobalansen ger:

Arbetsgruppen av koordinatörer har haft ett gemensamt arbete med att tolka en strategi utarbetad för amerikanska förhållanden och omsätta denna i operativ verksamhet i Sverige. Detta arbete har arbetsgruppen behövt göra tillsammans och det har inte funnits färdiga lösningar eller genvägar för att lösa dessa uppgifter inom den egna organisationen. I detta tolkningsarbete har dessutom ett rådgivande stöd funnits tillgängligt varje vecka i form av vad som närmast framstår som en metodhandledning från forskare i USA. Förutom det kvalificerade stödet i sak är det en viktig möjlighet att kunna hänskjuta frågor på detta sätt. Det ger en möjlighet för projektledaren att få legitimitet i tolkningsfrågor och det ger också viss respekt i beslutsfrågor på ett sätt som gynnar en löpande öppen och konstruktiv diskussion.

Varje organisation är med för att den behövs – ett faktum som alla samverkande parter inser och bejakar. De tre myndigheter som ingår i strategin är nödvändiga delar i strategin och varje myndighet arbetar, utanför arbetsgruppen, med de frågor som ingår i det egna kärnuppdraget. Den extra resursåtgången är förhållandevis liten, däremot innebär tillämpningen av strategin en omdirigering av resurser internt på grund av omprioriteringar utifrån strategin. Även om detta inte primärt är en samverkansfråga så påverkar prioriteringar av organisationernas egna resurser utfallet av samverkan. Vertikal integration bör vara en viktig del i detta.

Alla organisationer är också helt överens om behovet, det vill säga att det finns ett stort problem med ökande våld mellan kriminella grupperingar i staden som den egna organisationen inte förmår lösa på egen hand, samt om att det här arbetssättet är värt att implementera. Det tydliga gemensamma målet är en viktig faktor.

Det finns utvecklingsmöjligheter för att minska den potentiella domänkonflikten om makt och påverkan:

Metoden är baserad på underrättelseinformation som bara Polisen kan stå för. Detta ger Polisen en mycket stark roll i alla urvalsprocesser vilket behöver mötas av tydlighet i rollfördelning, tydliga kriterier och klara processbeskrivningar för att klargöra verksamhetsdomän och underlätta konsensus kring domänanspråken.

Kommunen och Kriminalvården kan utveckla sina möjligheter till sanktioner. Till exempel, från sådant som nämnts i intervjuerna, så skulle Kommunen kunna involvera andra delar av sin verksamhet, t.ex. tillstånds- och tillsynsfunktioner. Kriminalvården skulle kunna arbeta fram ett rättssäkert sätt att hantera övervakningen av berörda klienter på ett sätt som ger större möjligheter för strategins metodik. Tänkbara sätt är exempelvis att använda information från myndighetssamverkan i verkställighetsplanering, utveckla och anpassa hanteringen av misskötsamhetsfrågor, hantera

dokumentation av underrättelseinformation för användning i personutredningar och yttranden. Detta skulle ge en något bättre balans i sanktionsarbetet, även om polisen fortfarande skulle stå för den absoluta huvuddelen.

Det kan vara viktigt att arbeta mer medvetet med en inkluderande gemensam extern kommunikation. Det är inte ägnat att gynna långsiktig samverkan att projektet beskrivs som ett polisiärt projekt, vare sig internt eller externt. Det är viktigt att alla parter tar del av legitimitetsvinster för att motivera ett aktivt deltagande från varje organisation och för att motivera en tillräcklig resurssättning.

Jag kan också konstatera att det finns många viktiga sidoeffekter av denna ökade samverkan mellan organisationerna, framför allt avseende informationsutbyte. Samverkansprojektet verkar alltså skapa mervärde i organisationerna i övrigt, inom deras respektive kärnuppdrag och utanför tillämpningen av strategin och målet för denna.

I framtida implementeringar i Sverige av samma typ av projekt skulle jag föreslå att möjligheten till metodhandledning från en extern part bör finnas. Om inte samma metodhandledning från USA kan upprätthållas skulle handledning kanske kunna erbjudas via Brå.

7.5 Betydelsen av ett aktivt integrationsarbete

Samverkan i arbetsgruppen uppfyller Hvindens tre faktorer för horisontell integration: ömsesidig medvetenhet, samsyn avseende verklighetsuppfattning och mål samt ömsesidigt beroende. Som Grape konstaterar är detta i sig inte tillräckligt (Grape 2006:59). Det aktiva integrationsarbetet som bedrivits i arbetsgruppen har med stor sannolikhet påverkat graden av domänkonsensus.

Det aktiva integrationsarbetet har underlättats genom att tydliga gränser för respektive organisations verksamhetsdomän och domänanspråk har upprätthållits genom att integration skett framför allt i arbetsgruppen och mellan dess koordinatörer. Arbetet direkt mot målgruppen bedrivs fortsatt i egen organisation och det är således fråga om en mindre grupp som svarat för integrationsarbetet.

Det har bidragit att alla medlemmar i arbetsgruppen fått presentera den egna verksamheten och att projektledningen tillsammans med gruppen skapat en aktiv och öppen dialog. Ett respektfullt kritiskt förhållningssätt synes ha dominerat. Gruppen har haft egna, unika uppgifter genom att utbildas i, tolka och omsätta en rätt så detaljerad strategi till svenska och lokala förhållanden vilket jag menar har gynnat integrationen i arbetsgruppen. Jag bedömer det som betydelsefullt att ledarskapet i gruppen har delats mellan en representant från vardera Polisen och Kommunen.

Det arbete som alla parter lagt ner inom de egna organisationerna, med att informera både ledning och baspersonal om projektet kan ha bidragit till en bättre samverkan. Det är inte närmare analyserat eftersom det snarare handlar om vertikal än om horisontell integration, men det är rimligt att en bättre implementering i den egna organisationen får goda effekter på den horisontella integrationen.

Jag vill också göra en parallell till Lindbergs (2009) ord om att det är viktigt att komma igång. Arbetsgruppen här har utifrån en gemensam problembild och en gemensam målsättning fått komma igång och arbeta så fort som möjligt och lösa problem efter hand som de uppstår. Jag instämmer med Lindberg om att det är en framgångsrik modell, om ramarna och uppdraget i sig är tydligt nog och ledarskapet för gruppen kan hantera osäkerheterna.

7.6 Resultat i förhållande till tidigare forskning och förslag på vidare forskning

Garpe (2006:68-70) presenterar några slutsatser om framgångsfaktorer för lyckad samverkan: Avseende verksamhetsdomän och domänanspråk tydlig ledning och styrning och klart formulerade mål och visioner samt en möjlighet (resurser) att lösa sin verksamhetsdomän. För integration nämner han gemensamma utbildningar och seriös planering samt ett aktivt arbete på både ledningsnivå och operativ nivå för att nå samsyn. Styrning och planering måste samtidigt balanseras mot handlingsfrihet. Mina resultat stödjer dessa slutsatser i de delar min studie omfattat. Den reflektion jag med anledning av min studie skulle vilja lägga till Grapes slutsatser är på detaljnivå: Detaljreglering (tillfällig eller permanent) kan vara ett verktyg för att klarlägga verksamhetsområde när domänanspråk överlappar i syfte att undvika domänkonflikt. Metodhandledning kan vara ett verktyg för att ge stöd utan att varken ställa orimliga krav på styrgrupp eller skapa onödig detaljreglering. I jämförelse med de framgångsfaktorer som redovisades i avsnitt tre skulle jag hävda att mina resultat stödjer dem med undantag för samlokalisering men detta kan handla mer om detta projekts specifika inriktning och förutsättningar.

Det vore önskvärt att studera integrationen även på ledningsnivå. Som tidigare konstaterats är Kommunens och Kriminalvårdens delar av sanktionsarbetet inte så utvecklade som de skulle kunna vara. Det är möjligt att detta indikerar ett behov av en bättre integration på ledningsnivå både horisontellt och vertikalt. Osäkerheten om resurssättning och betydelsen av legitimitetsaspekter är också bättre ägnade att studera på ledningsnivå.

Denna studie är som nämnts en ögonblicksbild. En förnyad datainsamling vid en senare tidpunkt skulle kunna underlag till fördjupad analys. Förevarande projekt också är ett pilotprojekt. Studier av eventuell vidare implementering vore naturligtvis intressanta. Slutligen vore en studie av de sidovinster och synergieffekter som tycks uppstå som ett resultat av projektet önskvärd. För att bättre utvärdera eventuella vinster av samverkan behöver även den typen av ej planerade effekter studeras.

Källförteckning

- Ahrne, G och Svensson, P (red.). (2015) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.
- Basic, G. (2012) *Samverkan blir kamp. En sociologisk analys av ett projekt i ungdomsvården*. Lunds universitet.
- BRÅ (2014). *Operationerna Alfred och Selma. Myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet i Malmö 2012–2014*. Rapport 2014:13. Författare Anders Stenström, Daniel Vesterhav och Lars Korsell.
- Crang, M. och Cook, I. (2007) *Doing Ethnographies*. London: Sage.
- Cresswell, J.W och Miller, D. L. (2000) Determining Validity in Qualitative Inquiry. *Theory Into Practice*, Vol. 39, No. 3, Getting Good Qualitative Data to Improve Educational Practice (Summer, 2000), s. 124-130.
- Danermark, B. och Kullberg, C. (1999) *Samverkan – Välfärdsstatens nya arbetsform*. Lund: Studentlitteratur.
- Danermark, B. (2000) *Samverkan - himmel eller helvete? : [en bok om den svåra konsten att samverka]*, Gothia.
- Danermark, B. (2004) *Samverkan – en fråga om makt*. Finland.
- Eriksson-Zetterquist, U. (2009) *Institutionell teori: idéer, moden, förändring*. Liber
- Gubrium, J. och Holstein, J. (1997) *The new language of qualitative method*. New York: Oxford university press.
- Grape, O, Blom, B & Johansson, R. (2006) *Organisation och omvärld: nyinstitutionell analys av människobehandlande organisationer*. Lund: Studentlitteratur.
- Grape, O och Ineland, J. (2012) *Ungdomstorget: samlokaliserad samverkan som stöd för ungdomar i Umeå*. Umeå kommun.
- Hennink, M. Hutter, I och Bailey, A. (2011) *Qualitative research methods*. London: Sage.
- Huxham, C och Vangen, S. (2005) *Managing to collaborate: the theory and practice of collaborative advantage*. New York: Routledge.
- Hvinden, B. (1991) *Integration of welfare bureaucracy – a study in the sociology of public administration*. Oslo: Institute of applied social research.
- Hydén, H. *Ram eller lag? Om ramlagstiftning och samhällsorganisation*. (1984) Stat-Kommunberedningen. Ds C 1984:12
- Janson, U, Hagelin, E. & Hermodsson, A. (1990) ”Ju mer vi är tillsammans... – om samverkan i tjänstesektorn” i: Lagerberg & Sundelin (red.) *Barnfamiljerna och samhällets ambitioner. Granskning av mål och verklighet*. Stockholm: Liber.
- Jacobsson, K, (2008) *Den svårfångade kvaliteten*. I Sjöberg, K. och Wästerfors, D. *Uppdrag: Forskning*. Malmö: Liber.

Johansson S, mfl. (2017) *Collaborating against child abuse – exploring the nordic barnahus model*. Springer international publishing.

Johansson, S. (2011) *Rätt, makt och institutionell förändring. En kritisk analys av myndigheters samverkan i barnahus*. Lunds Universitet.

Kvale, Steinar och Brinkmann, Svend. (2014) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lindberg, Kajsa. (2009) *Samverkan*. Malmö: Liber.

Meyer, J. och Rowan, B. (1977) Institutionalized Organizations: Formal Structure as Myth and Ceremony. *American Journal of Sociology*, Vol. 83, No. 2 (Sep., 1977), s. 340-363

Powell, W och DiMaggio, P. (1991) *The new institutionalism in organizational analysis*. Chicago: The university of Chicago Press.

Rennstam Jens och Wästerfors David. (2015) *Från stoff till studie – om analysarbete i kvalitativ forskning*. Lund: Studentlitteratur.

Scott, Richard. (2001) *Institutions and Organizations*. London: Sage.

Sjöberg, K. och Wästerfors, D. (2008) *Uppdrag: Forskning*. Malmö: Liber.

Uppsala universitet: (2019) *En liten lathund om kvalitativ metod med tonvikt på intervju*.

Hämtad den 1 maj 2019 från <https://studentportalen.uu.se/uusp-filearea-tool/download.action?nodeId=459535&toolAttachmentId=108197>

Vetenskapsrådet, (2019) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtad den 20 februari 2019 från <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Bilaga 1: Intervjuguide (anonymiserad)

Samverkansprojektet i stort: Mål (organisatoriskt fält, institutionell logik)

Hur skulle du beskriva syfte och mål för [Projektet]?

Vilken är målgruppen för [Projektet]?

Roller i samverkan (institutionell logik, verksamhetsdomän, domänanspråk)

Vad har du för roll i [Projektet]?

Hur länge har du varit med?

Hur skulle du beskriva de andra myndigheternas (kommun, kriminalvård, polis) roller i [Projektet]?

Har andra myndigheter någon roll i [Projektet]? (Är ni beroende av någon annan myndighet)

Samarbete och samverkan (domänkonflikt eller domänkonsensus, horisontell integration)

Hur skulle du beskriva arbetet i arbetsgruppen?

- Upplever du att representanterna från andra myndigheter har samma målsättning som du?
- Tycker du att ni är överens om vad de olika myndigheterna ska göra?
- Tycker du att alla parter gör vad de ska göra?
- Har det uppstått någon situation där ni inte varit överens? (Berätta)

Vad tycker du har fungerat bra, så här långt i projektet?

- Vad tror du att det beror på?

Vad tycker du har fungerat mindre bra, så här långt i projektet?

- Vad tror du att det beror på?

Vertikal integration (kan avgränsas?)

Om du tittar på din egen organisation, hur upplever du att [Projektet] tagits emot?

Vad ser du för framgångsfaktorer och hinder i din egen organisation?

Bilaga 2: Analysmodell

1. Klarlägg organisatoriskt fält
 - a. Definiera fältet
 - b. Vilka aktörer finns på fältet?
 - c. Vilka institutionella logiker verkar de samverkande organisationerna utifrån?
2. Klarlägg verksamhetsdomänen
 - a. Vilket område avser man samverka om?
 - b. Vilka mål har man?
 - c. Vilka funktioner inrättas för att nå dessa mål?
3. Klarlägg domänanspråken – domänkonsensus eller domänkonflikt?
 - a. Vilka anspråk gör deltagande organisationer?
 - b. Vilka konkreta uppgifter innebär detta?
 - c. Hur står dessa anspråk och uppgifter i förhållande till varandra?
 - d. Är man överens mellan organisationerna?
4. Klarlägg horisontell integration
 - a. Vad samverkar man konkret om?
 - b. Vilka problem har uppstått och hur har man löst dem?
 - c. Vad upplever man fungerar bra?
5. Klarlägg vertikal integration (kan avgränsas)
 - a. Hur upplever man att projektet tas emot i egen organisation?